walamakan.com

یەقین

قەڵای پارێزەری ئیمان

و ڕووناکیی دڵ، جێگیریی باوەڕ، ئارامیی ژیانە.

نوسینی

الشيخ فهد بن يحيى العماري

القاضي بمحكمة الاستئناف بمكة

بسم الله الرحمن الرحیم

پێشەکی

لە سەردەمێکدا دەژین کە لافاوی گومان و تەمومژی فیکری ڕۆژانە پەلاماری هۆشیاریی مرۆڤ دەدەن، و گۆڕانکارییە خێراکان پێوەر و بەهاکان سەرەوژێر دەکەن.

زۆرن ئەوانەی لەگەڵ یەکەم ڕەشەبای تاقیکردنەوەدا ئیمان و باوەڕیان دەلەریێتەوە، یان لەگەڵ یەکەم کێشمەکێشی بەرژەوەندی و ئارەزووەکاندا ئیمانەکەیان دەدۆڕێنن.

لە کەشێکی وەها ئاڵۆزدا، تەنها بە زانستی سەرپێیی یان پەرستشێکی ڕۆتینی ناتوانرێت پارێزگاری لە سەلامەتیی ئیمان بکرێت؛ بەڵکو ئیمان پێویستی بە لەنگەرگرێک هەیە کە لەناو ئەم گێژاوەدا پایەکانی لەرزۆک نەبن.

ئەم لەنگەرگرە پتەوە بریتییە لە **«نیعمەتی یەقین»**؛ ئەو ڕووناکییە قوڵەی کە کاتێک دڵ پێی ئاوەدان دەبێتەوە، هیچ تەمومژێک ڕێگاکەی لێ ون ناکات و هیچ زریانێک لە حەقی دانابڕێت. داواکردنی یەقین لە پەروەردگار تەنها داخوازییەکی فەزڵدار نییە، بەڵکو پێداویستییەکی ڕۆحیی ژیان و مردنە؛ چونکە مرۆڤ ئەگەر هەموو شتێکی هەبێت بەڵام لە یەقین بە خودا و بەڵێنەکانی بێبەش بێت، لەگەڵ یەکەم بەڵادا دەڕووخێت، و بەپێچەوانەشەوە، دڵێک کە پڕ بێت لە یەقین، تەنانەت لە نێو جەرگەی تەنگانەکانیشدا وەک کێوێکی نەبەز سەقامگیر و ئاسوودە دەمێنێتەوە.

بۆیە:

هەمیشە داوای یەقین لە خودا بکەن

(سَلُوا اللهَ اليَقِينَ)

لە سەردەمێکدا کە گۆڕانکارییەکان خێران، گومان و ئارەزووەکان زۆربوون، و هەندێک لە ڕاستییەکان دەشێوێنرێن؛ پێویستیی ئیماندار بۆ نیعمەتێکی مەزن توندتر دەبێت کە دڵی پێ جێگیر بکات، و بیرکردنەوەی بپارێزێت و ئارامی، ڕوونی و نەگۆڕیی پێ ببەخشێت؛ ئەویش **نیعمەتی یەقینە.**

بەڵگە شەرعییەکان دەربارەی یەقین

- **لە قورئانی پیرۆزدا:**

خودای گەورە دەفەرمویێت:

﴿وَجَعَلۡنَا مِنۡهُمۡ أَئِمَّةٗ يَهۡدُونَ بِأَمۡرِنَا لَمَّا صَبَرُواْۖ وَكَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يُوقِنُونَ ٢٤﴾ (١)

خودای گەورە پێشەوایەتی لە دیندا بەستووەتەوە بە هەردوو چەمکی ئارامگری و یەقین: بە یەقین گومانەکان بەرپەرچ دەدرێنەوە، و بە ئارامگری بەرەنگاریی ئارەزووەکان دەکرێتەوە، بە هەردووکیان جێگیربوون لەسەر ڕێگاکە بەدەست دێت.

(١) [السجدة: ٢٤].

- **لە فەرموودەی پێغەمبەردا ﷺ:**

پێغەمبەری خودا ﷺ فەرموویەتی: «سَلُوا اللَّهَ الْيَقِينَ وَالْمُعَافَاةَ، فَإِنَّ أَحَدًا لَمْ يُعْطَ بَعْدَ الْيَقِينِ خَيْرًا مِنَ الْمُعَافَاةِ»(١)

واتە: داوای دڵنیایی (یەقین) و پارێزراوی و لەشساغی (موعافات) لە خودا بکەن؛ چونکە لە دوای نیعمەتی یەقین، هیچ کەسێک چاکەیەکی پێ نەبەخشراوە لە لەشساغی و سەلامەتی باشتر بێت.

لە جوانیی ئەم ڕێنماییە پێغەمبەرانەیەدا یەقین و سەلامەتی بەیەکەوە گرێ دراون؛ چونکە بە یەقین ناخی مرۆڤ و دڵی چاک دەبێت، بە تەندروستیش (موعافات) ڕواڵەت و سەلامەتیی جەستەی دەپارێزرێت.

بەندەش پێویستی بە هەردووکیانە: یەقینێک کە دڵی لە کاتی فیتنەکاندا بپارێزێت، و پارێزراوییەک کە ئایین و جەستە و دونیای لە کاتی تاقیکردنەوە سەختەکاندا بپارێزێت.

---

(١) [رواه الترمذي وصححه].

- **له دوعاكانی پێغەمبەردا ﷺ :**

«وَمِنَ اليَقِينِ مَا تُهَوِّنُ بِهِ عَلَيْنَا مَصَائِبَ الدُّنْيَا»[١] واتە: خوایە، بەشێک لە یەقینمان پێ ببەخشە کە بەهۆیەوە نارەحەتی و بەڵاکانی دونیامان لەلا سووک و ئاسان ببێت.

یەقین چییە؟

یەقین بریتییە لە جێگیربوون و ڕەگداکوتانی زانست لە دڵدا، و ئارامگرتنی ناخ لەسەر حەق، بە جۆرێک کە هیچ گومانێک نەتوانێت تێکی بدات و هیچ فیتنەیەک ڕەگەکەی هەڵنەکێشێت.

یەقین ئەوەیە کە بزانیت کێ دەپەرستیت، بۆچی دروستکراویت، بەرەو کوێ هەنگاو دەنێیت، و پەیامت لەم ژیانەدا چییە، پاشان ئەم ڕاستییانە بە چەسپاوی لە دڵتدا بمێننەوە لە هەموو بارودۆخێکدا:

---

(١) [رواه مسلم].

- **یەقین بە خودا :**

یەقین بە پەروەردگارێتی و پەرستراوێتی و ناوەکان و سیفەتەکانی، و ڕەحمەت و دادپەروەری و دانایی و چاکیی بەڕێوەبردنی؛ کەواتە گومانی خراپی پێ مەبە لە کاتی بەڵادا، و بێئومێد مەبە لە کاتی دواکەوتنی کردنەوەی دەرگای خێر، و وا مەزانە هیچ شتێک لە موڵکەکەیدا بە بێهوودە بەڕێوە دەچێت.

- **یەقین بە پێغەمبەری خودا ﷺ**

یەقین بە ڕاستگۆیی پێغەمبەرایەتییەکەی و تەواویی پەیامەکەی، و ئەوەی کە چاکترین هیدایەت هیدایەتی ئەوە؛ کەواتە هیچ ئارەزوویەکی دەروون، یان کلتوورێکی گۆڕاو ناخرێتە پێش سوننەتەکەی.

- **یەقین بە ئایین :**

ئەوەی کە ئەم ئایینە تەواوە، و یاسا و حوکمەکانی لەسەر زانست و دانایی و دادپەروەری بنیات نراون.

خوای گەورە فەرموویەتی: ﴿ٱلۡيَوۡمَ أَكۡمَلۡتُ لَكُمۡ دِينَكُمۡ﴾(١)

- **یەقین بە کتێبی خودا**

ئەوەی کە قسەی خودایە، و ڕووناکی و هیدایەت و شیفایە؛ هەواڵەکانی ڕاستن، و حوکمەکانی دادپەروەرانەن، و هیدایەتەکانی ژیانن بۆ دڵەکان خوای گەورە فەرموویەتی:﴿ إِنَّ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ يَهۡدِي لِلَّتِي هِيَ أَقۡوَمُ﴾(٢)

- **یەقین بە قیامەت :**

یەقین بە بەهەشت و دۆزەخ و لێپرسینەوە و پاداشت؛ و ئەوەی کە چاکە بەفیڕۆ ناچێت، و ستەم بەردەوام نابێت، و ئەوەی لای خودایە چاکتر و بەردەوامترە.

---

(١) [المائدة: ٣].

(٢) [الإسراء: ٩].

یەقین لە کاتی تاقیکردنەوە و فیتنەکاندا

حەقیقەتی یەقین ئەوکاتە دەردەکەوێت کە هەموو شتێک لە دەوروبەرت دەلەرزێت بەڵام تۆ:

- لەسەر حەق بمێنیتەوە کاتێک هاوسەنگییەکان دەگۆڕێن.
- لەسەر بنەماکان بمێنیتەوە کاتێک بەرژەوەندییەکان دەگۆڕێن.
- لەسەر داوێنپاکی بمێنیتەوە کاتێک ئارەزووەکان بەهێز دەبن.
- لەسەر سوننەت بمێنیتەوە کاتێک گومانەکان وەک زریان هەڵدەکەن.
- لەسەر ئەمانەت بمێنیتەوە کاتێک خیانەت و کەمتەرخەمی زۆر دەبێت.

ئەو بنەمایانەی لە یەکەم بەرژەوەندیدا دەفرۆشرێن، هەر لە بنەڕەتەوە بنەمای چەسپاو نەبوون؛ ئەو باوەڕانەی لەگەڵ یەکەم فشاردا دەگۆڕێن، هێشتا نەگەیشتوونەتە پلەی یەقین.

یەقین سڕبوون و وشکبوونەوە نییە، بەڵکو جێگیربوونە لەسەر بنچینەکان و هۆشیارییە لە گۆڕانکارییەکاندا؛ بۆیە نە نەگۆڕ دەکەینە گۆڕاو، و نە گۆڕاو دەکەینە نەگۆڕ: بنەماکان جێگیرن وکەرەستە و هۆکارەکان گەشە دەکەن.

یەقین بە ئامانج و پەیام

لە مەزنترین پلەکانی یەقین ئەوەیە مرۆڤ بزانێت بۆچی دروستکراوە:

﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ٥٦﴾ (١)

تۆ تەنها ژمارەیەکی تێپەڕ نیت لەم ژیانەدا، و بوونت تەنها سەفەرێکی بێهوودەی نێوان لەدایکبوون و مردن نییە؛ بەڵکو بەندایەتیت لەسەرە کە دەبێت پێی هەڵسیت، ئەمانەتێکت هەڵگرتووە، پەیامێکت پێیە کە بیگەیەنیت، و شوێنەوارێکت هەیە کە لە دوای خۆت جێی بهێڵیت:

- **زانا:** فێری خەڵکی دەکات تەنانەت ئەگەر گوێگرانی کەمیش بن.

(١) [الذاريات: ٥٦].

- **بانگخواز:** هەوڵ و کۆشش دەکات، و ئەنجامەکان بە تەنیا ناکاتە پێوەر بۆ ڕاستگۆیی ڕێگاکە.

- **مامۆستا:** عەقڵ و دڵەکان بۆ نەوەکانی داهاتوو بونیاد دەنێت.

- **باوک:** خێزانەکەی ئەمانەتە و لەسەر ئیمان و ڕەوشت پەروەردەیان دەکات.

- **دایک و هاوسەر:** گەورەییی پەیامەکەی لەماڵەکەیدا دەبینێتەوە بە پەروەردەکردنی نەوەکان.

- **گەنجان:** تەمەن سەرمایەیە؛ جوانترین ڕۆژەکانی ژیان ئەوانەن کە لە گوێڕایەڵی خودا، چاککردنی دەروون و سوودگەیاندن بە خەڵکیدا بەسەر دەبرێن.

کەواتە هەموو موسڵمانێکی پیاو و ژن پێگەیەکی هەیە، پەیامێکی هەیە، و شوێنەوارێکی هەیە کە دەتوانێت لەدوای خۆی جێی بهێڵێت.

یەقین چی لە نەفس و دەروونندا دروست دەکات؟

- **ئارامی و دڵنیایی:** چونکە دڵ دەزانێت پەنا بۆ کێ دەبات.
- **ئارامگری:** چونکە لە پشتی ئازارەکانەوە حیکمەت و پاداشت دەبینێت.
- **چەسپاوی:** بۆیە هەڵوێست و بیروڕا جیاوازەکان ناتوانن بیهەژێنن.
- **ڕازیبوون:** چونکە باوەڕ و متمانەی بە دانایی خودا هەیە ئەگەرچی وردەکارییەکانیشی لێ شاراوە بێت.
- **ئازایەتی:** چونکە ڕەزامەندیی خەڵکی ناکاتە گەورەترین خەمی ژیانی.
- **کار و تێکۆشان:** چونکە هەرچەندە یەقین بەوەی لە لای خودایە بەهێزتر بێت، هەوڵدان بۆ بەدەستهێنانی بەهێزتر دەبێت.

شوێنەواری یەقین لەسەر کەسانی دەوروبەر

خاوەن یەقین دڵنیایی دەبەخشێت بە دەوروبەرەکەی: ئەگەر خەڵکی تووشی شڵەژان بن، ئەو چەسپاو دەمێنێتەوە؛ ئەگەر خودایان لە یاد بچێت، ئەو یادی خودایان بیردەخاتەوە؛ ئەگەر ڕێگاکان لێیان تێکبچێت، دەیانگەڕێنێتەوە سەر بنەماکان.

یەقین تەنها تاکێکی چاکەکار دروست ناکات، بەڵکو زانایەکی نەگۆڕ، بانگخوازێکی چاوکراوە و بەبەسیرەت، باوکێکی بەرپرسیار، دایکێکی پەروەردەکار، مامۆستایەکی بەپەیام، گەنجێکی ئامانجدار، و کۆمەڵگەیەک دروست دەکات کە هیچ بایەک ڕەگی هەڵنەکێشێت.

داوای یەقین لە خودا بکەن

داوای یەقینێک لە خودا بکەن کە هیچ گومانێک نەیەلەرزێنێت ، هیچ ئارەزوویەک دەستی بەسەردا نەگرێت، هیچ بەرژەوەندییەک نەیگۆڕێت، و هیچ بەڵایەک تێکی نەشکێنێت:

یەقینێک بە خودا ئەگەر بارودۆخەکان ئاڵۆز بوون.

یەقینێک بە بەڵێنەکەی ئەگەر داواکراوەکە دواکەوت.

یەقینێک بە داناییەکەی ئەگەر بەڵا دابەزی.

یەقینێک بە ئایینەکەی ئەگەر گومانەکان زۆر بوون.

یەقینێک بە دوارۆژ ئەگەر فریودەرەکان زۆربوون.

یەقینێک بە پەیامەکەی ئەگەر هیممەتەکان سست بوون.

گرنگ تەنها ناسینی ڕێگاکە نییە، بەڵکو گرنگ مانەوە و چەسپانە لەسەری تا دەگەیتە دیداری خودا.

چەند پێویستمان بە دڵانێکە کە پەروەردگاری خۆیان بناسن، ئاگاداری دینەکەیان بن، ئامانجی خۆیان بزانن و پاشان بە جێگیری هەنگاو بنێن؛ هۆکارەکان دەگۆڕێن بەڵام بنەماکان ناگۆڕێن، بارودۆخەکان هەڵدەگەڕێنەوە بەڵام ڕێگاکە ون نابێت، دونیا سەرەوژێر دەبێت بەڵام دڵ لەسەر یەقینەکەی دەمێنێتەوە.

«خوایە، ئیمانێکمان پێ ببەخشە کە پاشگەزبوونەوەی نەبێت، یەقینێک کە نەلەرزێت، دڵێکی ئارام بە خۆت، و چەسپاوی لەسەر حەق تا ئەو ڕۆژەی پێت دەگەین». 👐 🌿

﴿وَمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَآ إِلَّا مَتَٰعُ ٱلۡغُرُورِ﴾ [آل عمران: ١٨٥]

لە بڵاوکراوەکانی

ماڵپەڕی بەهەشت و وەڵامەکان

ba٨.org - walamakan.com

ئێرە سکان بکە